

Region Västernorrlands yttrande gällande *Förslag till principer för att utse regionalstödkarta för perioden 2022-2027*

Region Västernorrland välkomnar möjligheten till yttrande gällande förslaget till principer för att utse regionalstödkarta för perioden 2022-2027. De statliga regionalstöd som regionalstödkartan ger utrymme för är av stor vikt för Västernorrlands företag och således den regionala utvecklingen i Västernorrland.

Den föreslagna regionalstödkartan utgår ifrån EU-fördragets artikel 107.3 om vilka typer av stöd som är förenligt med den inre marknaden, där artikelns punkt c anger att stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning är tillåtet. Syftet med regionalstöd är att främja den ekonomiska utvecklingen i mindre gynnade områden och minska skillnader i utvecklingsnivå mellan olika områden. Kriterierna för stödkartan utgår även från EU-kommissionens Riktlinjer för statligt regionalstöd (2021/C153/01) som understryker att regionalstödet syftar till regional utveckling och territoriell sammanhållning.

Den föreslagna kartan ska i sin slutgiltiga form anmälas till och godkännas av EU-kommissionen. Kartan sätter därmed ramarna för tillämpningen av statligt regionalstöd i Sverige via svenska förordningar och eventuella svenska stödkartor.

Stödnivåer

I förslaget till ny regionalstödkarta ökas stödnivåerna för förhandsdefinierade c-områden till 20%, med tillägg på 10% för medelstora och 20% för små företag. Region Västernorrland välkomnar de nya stödnivåerna och ser att dessa särskilt kan gynna företag och kommuner i utsatta situationer, såsom glesa områden, socioekonomiskt utsatta orter, omställningsorter och områden där utflyttningen är påtaglig.

Utvidgning av stödkartan

I förslaget till ny regionalstödkarta ökas andelen av befolkningen som kan omfattas av stöd från 12,26% till 21,60%, enligt EU:s riktlinjer. Ökningen är i sig inte ovälkommen, **så länge som de medel som kan användas till denna typ av stöd ökar i samma omfattning**. Det krävs att nationell nivå tillskjuter mer medel för statligt regionalstöd om stödkartan ska utvidgas i den utsträckning som föreslås.

Det finns en stor oro för att de befintliga 1:1-medlen kan komma att omfördelas som en långsiktig följd av stödkartans nya utformning, samtidigt som det finns en risk för att trycket på 1:1-medlen kommer att öka drastiskt. I den nya programperioden kommer både de regionala ERUF-programmen och ESF+ att kräva 60% medfinansiering, vilket i stor utsträckning kommer att sökas från de regionala tillväxtmedlen (1:1). Det finns alltså redan idag ett behov av ökade resurser till regional nivå för att kunna maximera nyttan av EU-fonderna och den nya stödkartan får inte ytterligare underminera möjligheterna att lösa ut medlen i ERUF och ESF+.

Uteslutning av vissa tätorter

Region Västernorrland ifrågasätter varför vissa tätorter i det förhandsdefinierade c-områdena utesluts från stödkartan. Det finns ingen hänvisning till varför dessa utesluts, varken i remissdokumentet eller i EU:s förordningar eller riktlinjer. Vi ser därför ingen anledning till att sätta denna begränsning redan i den karta som anmäls till EU-kommissionen.

Dessa tätorter undantas också samtidigt som andra, jämförbara, tätorter omfattas av stödkartan. Vi är medvetna om att tätorterna även tidigare utesluts, men när kartan nu ses över och omfattningen dessutom kraftigt ökar, förordar vi att alla tätorter i förhandsdefinierade c-områden inkluderas i stödkartan som anmäls till EU-kommissionen. Det skulle öppna för möjligheten att på nationell eller regional nivå att låta även företag i de större tätorterna bidra till att driva regional utveckling och territoriell sammanhållning.

Vidare effekter på nationell nivå

En ny utformning på regionalstödkartan kommer att påverka ett flertal förordningar på nationell nivå. I nuläget finns inte tillräckligt med information för att kunna ge detaljerade synpunkter på de långsiktiga effekterna av en ny regionalstödkarta. Region Västernorrland vill trots detta lämna några generella synpunkter gällande nästa steg i denna process:

Om regeringen väljer att ytterligare dela in regionalstödkartan i till exempel A och B-områden så krävs en översyn av kriterierna för varje kategori. Det blir i en sådan process essentiellt att kriterierna är tydliga och det blir förstäligt varför en kommun eller ett område faller inom en viss kategori, vilket inte är fallet i nuläget.

Region Västernorrland ser också fördelar med att den föreslagna stödkartans "förhandsdefinierade c-området" inte delas upp ytterligare. Den nya kartan kommer redan med en uppdelning i två kategorier och med olika stödnivåer beroende på storleken på företag. En ytterligare en uppdelning skulle leda till ett fragmenterat system som blir komplicerat att förstå. Genom att undvika ytterligare indelning skapas fler enhetliga områden med ensade villkor, vilket gör att systemet blir enklare och tydligare

i såväl handläggning som för sökanden. Det ger även en bättre flexibilitet än idag att ta hänsyn till de förändringar som sker över tid kopplade till socioekonomisk situation, befolkningsförändringar och omställningssituationer.

Övriga synpunkter

Regionalstödkartan är ett viktigt instrument som sätter ramar för stödgivning på nationell och regional nivå. Med tanke på det vi vill påpeka att remisstiden är otillräcklig för en korrekt politisk behandling i kommuner och region, något som Regeringskansliet borde tagit hänsyn till och inte satt remisstiden under semestermånaderna.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör